

Mitől függ fizetőképességünk.

A Népszövetség genfi tanácskozásai során Korányi pénzügyminiszter a világ egybegyűlt pénzügyi szakértői előtt tiszta és való képét tárta fel Magyarország pénzügyi és gazdasági helyzetének. Adatokkal bebizonyította, hogy az államháztartás terén elmentünk a takarékoság végső határáig. Azt is kimutatta, hogy Magyarország külföldi kötelezettségeinek az erők megfeszítésével eleget tett mindaddig, amíg elfogyott és végkép kimerült a devizaállománya. A transfermórium azért vált elkerülhetlenné, mert hiába akarnánk külföldi hitelezőinknek külföldi fizetőszerzőkben fizetni az esedékességet: ez fizikailag lehetetlenné vált. A Népszövetség pénzügyi bizottsága által megjelölt az az út, hogy exportunk fejlesztésével és behozatalunk csökkentésével iparkodjunk megszerezni a szükséges devizákat, tarthatatlanná vált egy szerűen azért, mert azok az államok, amelyeknek még érintetlen a valutájuk, tőlünk agrárcikkeket nem vásárolnak. Csak egy lehetőség volna a külföldi fizetésekre szükségelt devizamennyiségek előteremtésére és ez az, ha azok az országok, amelyek legfőbb mértékben hitelezői Magyarországnak és amelyeknek jó valutájuk van, a magyar mezőgazdasági terményeket megvásárolnák, még pedig igazságos és méltányos árban.

Ennek azonban éppen az ellenkezője történt. Ezek a jó valutájú hitelező országok a maguk pénzügyi erejével finanszírozták a tengerentúli államok, valamint az orosz szovjet dumping-kivitelét. Ők továbbra is követelik rajtunk a hét, nyolc és még több százalékos kamatokat és a tőketörlesztést. Ez

a kamatteher már akkor is túlzottan magas volt, amikor ezeket a kölcsönöket a magyar mezőgazdaság felvette. Pedig akkor a buza ára 30 pengőn felül volt. Bármily produktív módon fektette is be a magyar mezőgazdaság ezeket a hiteleket, az teljesen ki van zárva, hogy 10 pengős buzaár mellett kiérüljön a termelésből az óriási kamatteher. Hiába állapítjuk meg az igazsághoz hiven, hogy sem a magyar mezőgazdaság vagyonához mérten nincsen túlságosan eladósodva: a mai terményárak mellett be kellett állani a fizetőképességnek. Ez pedig súlyosan károsítja külföldi hitelezőinket, de nem a mi hibánkból, hanem a maguk hibájából. Arról nem tehet sem a magyar állam, sem a magyar gazdasági élet, hogy a jó valutájú, hatalmas európai államok importszükségletüket nem akarják magyar agrárcikkkel fedezni és arról sem tehetünk, hogy agrárcikkeink világpiaci ára soha nem sejtett mélypontra zuhant alá. A tíz pengős buzaár és a veszteséges állatok mellett bármennyit is exportálnánk bármely jó valuta ellenében, még ez a kivitelünk nem tudná kirovokálni a külföldi tartozások óriási kamatszükségletére szolgáló devizákat. Ha tehát Magyarország kénytelen volt transfermóriummal deklarálni külföldi fizetőszerzőkben beállott fizetőképességét, úgy ezért vessenek magukra azok a nagy államok, amelyek hitelezői Magyarországnak anélkül, hogy egyúttal méltányos vevői akarnának lenni. Magyarország igenis tud fizetni termelésének exportfeleslegével. Ha azonban ezt tőlünk a hitelező országok jó valuta ellenében nem hajlandók átvenni, úgy

maguk kényszerítenek bele a külfölddel szemben a fizetőképetlenségbe. Magyarország dolgozik, produkál és ki is termeli adósságainak kölcsönkamatait, de a külföldi hitelezők magatartása teszi lehetetlenné e termelésnek külföldi fizetőszerzőkre való átváltását.

Néhány nap múlva összeáll Genfben a Népszövetség legfelsőbb tanácsa, amely tárgyalás alá vonja a pénzügyi bizottságnak Magyarország helyzetéről szóló jelentését. Walko külügyminiszternek módjában lesz a tanács előtt a Magyarország fizetőképétlenségét előidéző okokat őszintén feltárni és ezzel a világ szeme előtt bebizonyítani, hogy beigazolt fizetési készségünk és akaratumk teljesítésében nem a magunk hibája, hanem a hitelező országok helytelen gazdaságpolitikája akadályozott meg. Lehetetlen, hogy a világ hatalmas és gazdag államai végre be ne lássák azt, hogy hitelezői érdekeik csak úgy számíthatnak érvényesülésre, ha a magyar agrártermelés részére ismét biztos és egészséges piacot

tudnak teremteni. Mi csak azzal fizethetünk, amink van: mezőgazdaságunk termékeivel. Ha ezt a legjobb valutát nem hajlandók hitelezőink elfogadni, ha ők maguk nem váltják át a saját csorbitatlan fizetési eszközeikre, úgy hasztalan minden bölcs tanács. Mert mi magunk nem válthatjuk át arannyá a termékeinket, ha ők, a hitelezők nem fogadják el aranyértékben.

A magyar pénzügyi és gazdasági válságnak ez a tengelye és megoldásának ez a nyitja. Mi dolgozunk, küzdünk, állami polgári életünkben a legáldozatosabb takarékoskodik megünk el, igényeinket a kultúrétel lehetséges alsó színvonalára szállítjuk le, csak hogy becsületesen eleget tehesünk a külfölddel szemben fizetési kötelezettségeinknek. Ezt azonban csakis a külföldi hitelező országok belátása és megértése teheti lehetővé azzal, hogy a magyar agrártermékeket tőlünk megfelelő árban fizetőszerzők gyanánt elfogadják. Más megoldás nincs és a jövőben sem lesz.

Munkanélküliség, vagy fajok küzdelme ez?...

Irta: Petrőczy Gyula.

A munkanélküliség kérdésének megoldása, a világnak szinte minden civilizált országát élénken foglalkoztatja. Azt lehet mondani, hogy nincs nyugtalanítóbb s talán megoldhatatlanabbnak látszó kérdése a világuralmat kezében tartó fehér emberfaj államainak ez idő szerint, mint a munkanélküliség kérdése. Mint elűzhetetlen kár jelentkezik, lassan minden civilizált országban is növekedik! Terjed. Széruma nincs. Legelőbb csillapító balzsamokat találnak, de végleges gyógyulást hozó szer, egyelőre nincs. Hatalmas, gazdag államok a munkanélküliség számának növekedését kénytelenek bevallani.

1930. végén Angliában kb. 2-5 mil-

lióm, Németországban 4-3 millióra becsülték a munkanélküliek számát, Egyesült Államokban pedig 7-5 millióra.

Megvan a hajlandóság arra, hogy a munkanélküliséget, ha nem is teljesen, de jórésben a gazdasági élet szerkezetében bekövetkezett elváltozásokra vezessék vissza. A fogyasztás és termelés egyensúlyának felbomlásában látják sokan a baj okát, melynek viszont a békeszerződés rendelkezéseiben, meg a világháborúban kell az okának lenni s mint ilyen szülője a mai világválságnak és a belőle következő munkanélküliségnek.

Vannak közgazdászok, politikusok akik azt mondják, hogy az üzletlenség

„A MUNKÁ” TÁRCAJA

Szécsény és vidéke a magyar történelemben.

Irta és a szécsényvidéki róm. kath. Népnevelő közgyűlésén előadta: Vadkerti Béla.

(Szerzőnek csak vázlatosan, kihagyásokkal közöljük a fenti cím alatti munkáját. Innen-onnan ragadunk ki egy-egy részletet, mely a szomszédos járásnak nagy múltú földjére világít rá. A szemelvényeket úgy intéztük el, hogy így is egy kerek egész és egy összefüggő történelmi képsorozatot nyújtson.)

Örömmel közöljük a kivonatolt történelmi tanulmányt, hogy olvasó közönségünknek szíves figyelmét rá irányítsuk. Főtt. Péter Kőnig Kelemen szent ferencrendi szerzetes, áldozópap, történettudósunknak sajtó alatt levő munkájára: „A ferencesek határozatos multja Szécsényben” című művére, melynek anyagára lapunk munkatársának cikke és tanulmánya szinte felhívja a figyelmet, az érdeklődést és a vásárló kedvet. Szerk.)

Messzire kiható kötelezettségeink vannak a nevelés és tanítás terén, ha sovíniszta irredentákat akarunk kialakítani utódainkból.

A vallásos nevelés mellett a hazafias szellemet hatványozottabb mértékben kell szolgálnunk.

A harcoló felek egyes tömegei, csoportjai ugyanis a kaza meglágadásával kozmopolitizmust hirdetnek.

Lelkünk föllázad az ilyen elv ellen. Azért rögtön szembeállítjuk a hazaszeretetet, a törhetetlen hűséget, a nemzeti fejlődést, a nemzeti művelődést.

A gyermek lelkébe elveket kell beleoltatni, hogy semmi csábítás, hamis ne-

velés, semmiféle vészvihar onnan ki ne pusztítsa.

E célra önként jelentkezik a hazai földrajz és méginkább a történelem.

A történelemben pedig főképpen a szülőhely multjának, a lakóhely és környéke hajdankorának ismeretébe kell bevezetni a gyermeket.

Ez az ismeret elsőrangú nevelési tényező és eszközzé válik. Állandósítani fogja a szülőöld, a lakóhely és vidékének a szeretetét.

Erre pedig mai napság égetően nagy szükség van.

Hányszor mondtuk és mondjuk azt, hogy a történelmi oktatás, a nemzeti multnak örömteljes és szomorú eseményei egyaránt megerősítik a kapcsolatot, amely bennünket a haza rögehez köt. Mennyivel közvetlenebb, hogy úgy mondjam, igazán eleven lesz ez a hatás, ha az összefüggést a szűkebb értelemben vett otthonnak, illetve a lakóhely és vidékének a történetével kezdjük.

Mily büszkék lesznek a gyermekek, de még a felnőttek is, amikor megtudják azt, hogy az igénytelennek gondolt lakóhelyünk vidékének is kijutott a mozgalmasságtól, hogy a játszóter hajdan visszhangzott a csaták zajától...

Éppen azért a mai alkalommal tehát bátorítom vázlatoszerűleg bemutatni Szécsény és vidékének szerepét a magyar történelemben. Közvetlenül indulok ki. Valamennyiünk előtt ott áll a városnak legrégibb és legantikább történelmi

emléke a ferencrendi kolostor. Pompás épület, köből épült költemény, melynek falai között az örök élet katonái készülnek a harcra és a küzdelemre, amely a mai életet veszélyezteti.

Jámbor és szelíd, csöndes és méla imát és jóságot lehelő emberek Krisztus katonái e nagymultú lakóhely lelki életének irányítói és vezérei évszázadok óta.

S ha a kolostoroknak a szerepe nemzeti kulturánkban mindenki előtt ismeretes, de most, amidőn horizontunkba tervszerűen kapcsoljuk bele, nem lesz érdektelen róluk hacsak általánosságban is, de beszélni!

Itt és ezekhez hasonló épületekben, ahol az Isten országának földi előkészítői laknak, találtak egykor és még ma is a muzsákomenedéket, különösen akkor, amidőn a nemzetek véres harcokban pusztították egymást.

Krónikákat itt írtak. Kodexeket itt másoltak. Az Ókor remekművei mellett itt vigláltak.

Áldás, öröm, boldogság és megelégedettség áramlott ki mindenkor ezekből az épületekből a Kath. Egyház kolostoraiból, amelyek között a magyar Kath. Egyház Szécsényi ferencrendi kolostora, hat évszázados multa tekintet vissza.

(Dr. Meszlényi Antal a következőket írja a szécsényi franciskánus zárdáról. Magyar kultúra XIII. é. 10 sz. 483 old.)

A barátságos tölve vannak szent romantikával. Nem rideg költőmb a kolostor, hanem lágyan omló, káprázatos szívekbe lehelő istenszolgálat. A szerre-

tesek kicsinyje és nagyja, mind egy darab virágoskertű és lelkű franciskánus szellemet zár magába. Csupa derű a homlok, ragyogó a szem, napfény az élet.

Pax intrantibus ezzel köszönti a belépőt a portálék fölött keresztbe tett krisztusi és ferences kéz, amely egyben címere is a rendnek.

Amikor a kolostorba léptem, bizonyos elfogódottság vett rajtam erőt, mely azonban csakhamar felengedett az atyák és a testvérek szívélyességén. A barátság köztünk csakhamar meghitt és kedves lett.

Kértem őket, hogy mondanának valamit kies fekvésű kolostoruk multjáról. Nem szóltak sokat, mert a barátok nem szeretik a felesleges beszédet. Ehelyett 3 írott könyvet adtak a kezembe, melyek mindegyike ezt a címet viseli: Historia Domus Sive Conventus Szécheniensis. (Ord. Frat. Min. S. P. Francisci.) A szentferencrendi kisebb testvérek Szécsényi házának, illetőleg konventjének a történetéről. Ezek beszélnek tükröznek vissza 600 esztendő küzdelmes életét, vallásos, hazafias, gazdasági és kulturális tevékenységét. Különböző kezek írták, de egyforma szeretettel élelétással a nagy történelmi érzékkel kronologikus sorrendben adják a feljegyzésre méltó eseményeket, amelyekből én is merítettem.

Igy tudjuk meg, hogy 1332-ben alapította Széchenyi Tamás erdélyi vajda s már 1452-ben Trankó dalmát bán bőkezűségéből nagyobitották. Ezután elpusztult. Teljesen újonnan épült fel teljesen rom-

